

A. INHOUD

1. Eenzaadlobbige planten
2. Tweezaadlobbige planten

1. EENZAADLOBBIGE PLANTEN

- 1.1. Aan de hand van een ui of een andere bol (narcis, blauw druifje, krokus...) die uitgegroeid is de algemene kenmerken van de bolgewassen laten zien en bespreken.
Wortelgestel: eenvoudig: meestal een bol met eronder kleine wortels (bijwortels genoemd)
In de **bol** zit de hele plant al klaar. Daardoor kun je veel van de deze planten maaien (zoals gras): vanuit de bol groeit de plant verder.
Stengel: zacht, sappig, dikwijls hol.
Meestal kleine planten, maar er zijn ook grote, zoals de banaan en vooral de palmbomen.
De bladeren zijn meestal **lijnnervig** en smal.
Het zaad is **eendelig** (vandaar de eenzaadlobbigen). Kijk naar preizaad, zaad van ui enz. (kun je kopen in de winkel)
De bloemen zijn meestal **driedelig** (of een meervoud van 3)
Geen kelkbladen (eigenlijk zijn kelk- en kroonbladen van de bloem vergroeid tot wat men een 'bloemdek' noemt).
Veel **voedingsgewassen** en **sierplanten** behoren tot de groep van de eenzaadlobbige planten.
De **kiem** is niet meer dan een buisje waaruit de andere stengels groeien
- 1.2. Sierplanten
Krokus, narcis (paasbloem), blauw druifje, iris, lelie, amaryllis, hyacint, meiklokje (lelietje-van-dalen), herfsttijloos (bloeit in de herfst), tulp.
- 1.3. Voeding
Ui, sjalot, prei, look, gember
- 1.4. Gras, riet en graan
Gras (gazon, weide, duingras en andere grassoorten en toepassingen met gras)
Riet: suikerriet, bamboe
Graan:
 - Tarwe/spelt
 - Rogge
 - Gerst
 - Haver
 - Gierst (trosgierst en pluimgierst)
 - Rijst
 - Mais
- 1.5. Palmbomen
 - Oliepalm
 - Kokospalm
 - Dadelpalm
 - Raffiapalm
- 1.6. Banaan en ananas

2. TWEEZAADLOBBIGE PLANTEN

- 2.1. Aan de hand van één of meer planten (bijvoorbeeld judaspenning of tuinkers – liefst een plant in bloem en een plant met zaad) tot enkele algemene kenmerken komen.

Wortel: hoofdwortel, zijwortels, haarwortels.

Stengel: stevig, houtachtig, vertakt....

Bladen: vertakte nerven.

Bloem: kelkblad en kroonblad. Vierdelig, vijfdelig en andere vormen.

Zaad: twee zaadlobben (bv. bij walnoot goed zichtbaar).

Kiem: de kiemende plant valt op door de twee kiemblaadjes (uit elke zaadlob komt één blaadje)

- 2.2. De roos

Hondsroos

Het geheim van de roos

Vergelijking roos en lelie/tulp

- 2.3. De rozenfamilie

Rozenbottel (hondsroos ofte rosa canina)

Appel

Peer

Pruim

Kers

Perzik

Abrikoos

Amandel

Braambes

Sleedoorn

Framboos

- 2.4. De kruisbloemenfamilie

Herderstasje

Tuinkers

Waterkers

Radijs

Rucola

Judaspenning

Mosterdzaad

Witte kool

Rode kool

Mierikswortel

Koolrabi

Chinese kool

Savooi (groene kool)

Spruitjes

Bloemkool

Broccoli

Raap

Boerenkool

- 2.5. De schermbloemenfamilie

Berenklauw

Wortel

Zevenblad

Selder

Maggikruid (lavas)

Anijs
Dille
Venkel
Distel
Engelwortel
Peterselie
Kervel
Komijn

2.6. Een andere plantenfamilie naar keuze

Composietenfamilie met o.a. paardenbloem, margriet, madeliefje, cichorei (witloof), sla ...
Nachtschadefamilie met o.a. aardappel, tomaat, aubergine, tabak, paprika, lampionplantje (physalis)....

Lipbloemenfamilie met o.a. munt, tijm, salie, lavendel, bonenkruid, brandnetel en dovenetel, rozemarijn, majoraan (oregano), citroenmelisse, e.a.

Vlinderbloemenfamilie met o.a. alle soorten bonen, erwt, pindanoot, kikkererwt, linzen, lupine, klaver.

Hennepfamilie met hennep (cannabis) en hop (in de streek van Poperinge zeer bekend).

2.7. Bomen en struiken

Naar keuze kun je bepaalde bomen bespreken. Denk aan bomen die in de omgeving voorkomen zoals: beuk, eik, linde, vlier, tamme kastanje, paardenkastanje, els, wilg, walnoot, hazelnoot e.a. (liefst inheemse bomen). Struiken: rododendron,

Maar let op: geen naaldbomen want die zijn al aan bod geweest in de eerste plantkundeperiode. Dus nu geen bespreking van den, spar, conifeer, levensboom, cipres, hulst, taxus en dergelijke.

Indien er tijd is kunnen volgende figuren elk in een aparte les aan bod komen. Ze kunnen ook terloops aan bod komen bij de bespreking van bepaalde planten.

2.8. Rembert Dodoens

Geneesheer uit Mechelen. Legde plantentuinen aan van geneeskrachtige planten. Schreef een boek over geneeskrachtige planten.

2.9. Carl Linnaeus

Uit Zweden. Stelde de wetenschappelijke benaming van planten in. Rangschikte de planten volgens groepen en families.

2.10. Pierre-Joseph Redouté

Uit Wallonië afkomstige kunstschilder in dienst van het koninklijk hof van Frankrijk – later in dienst van keizer Napoleon. Schilderde meer dan 2.000 verschillende planten.

B. PLANNING

Een plantkundeperiode duurt gewoonlijk 3 weken en omvat 15 periodelessen van elk 2 lestijden (100 minuten).

De werkwijze is meestal als volgt:

1. Instructie door de leerkracht (verhaal, beschrijving). Elke les begint met de nieuwe leerstof. In de instructie beschrijft de leerkracht levendig de plant in haar verschijning, haar groei, haar voortplanting, haar omgeving, haar historische context, haar gebruik (voeding, geneeskunde), haar plantenfamilie enz. Hierin kan ook het voorlezen van een tekst zitten, het behandelen van een gedicht, kijken naar illustraties enz. Dit duurt maximaal 30 minuten.

2. Korte herhaling van wat voorafgegaan is met verwijzing naar de nieuwe leerstof: is het een vervolg, is het een contrast, is het gelijkaardig? Dit duurt maximaal **5 minuten** maar kan langer afhankelijk van de interesse en de vragen van de leerlingen.

3. Schrijven van eigen tekst of dictee. Maximaal **10 tot 15 minuten**.

4. Verwerking door de leerlingen op werkbladen of in periodeschrift. Er zijn verschillende werkvormen denkbaar:

Overnemen van tekeningen en namen van het bord. Dictee of eigen tekst overnemen na correctie.

Zelf opzoeken en verwerken in tekst en tekeningen.

Zelf waarnemingen verrichten en beschrijven (en tekenen)

Teksten lezen en bespreken (mondeling – schriftelijk): begrijpend lezen.

Uitbreiding naar aardrijkskunde, dierkunde, geschiedenis en andere vakken.

Niet elke werkvorm komt elke dag aan bod. De leerkracht zorgt voor variatie in de opdrachten.

De kinderen mogen doorgaans samenwerken bij de opdrachten.

Tijdens de verwerking kan de leerkracht zich om zwakkere leerlingen bekommeren en hen de nodige ondersteuning bieden.

De persoonlijke verwerking duurt **gemiddeld 45 minuten**.

5. Korte samenvatting van de nieuwe leerstof – vraag/antwoord. Maximaal **5 minuten**.

6. Vooruitblik naar de volgende les. **1 minuut**.

In de dagelijkse opmaat kunnen ook vragen gesteld worden over plantkunde.

In de oefeningen werken de leerlingen aan taal- en rekenopdrachten, maar kunnen ook opdrachten over plantkunde afgewerkt worden.

De kinderen werken thuis zo veel mogelijk de werkbladen af.

Het is zinvol om dagelijks een foto te maken van het bord en die op internet (schoolsite) te plaatsen zodat de kinderen thuis verder kunnen werken.

De lesvoorbereiding en de opdrachten kunnen ook op de schoolsite gezet worden.

OVERZICHT VAN DE PERIODELESSEN

Het nu volgende schema is geen verplichting, maar een voorbeeld, een advies.

DAG 1: Onderwerp = **de eenzaadlobbige planten**

Inhoud: zie punt 1.1. Waarneming, beschrijving.

Zie punt 1.2. Waarneming en beschrijving van verschillende sierplanten.

Korte vertellingen over sommige (enkele) van deze planten. Voorbeelden:

Krokus => krokusvakantie (waarom heet die vakantie zo?)

Narcis => paasbloem (waarom heet die plant paasbloem?) Vertelling over de naam

narcis uit de Griekse mythologie: zie *Compendium van rituele planten in Europa* blz 778

Meer over de narcis vind je in het boek en kun je deels gebruiken in de uitleg.

Meiklokje of lelietje-van-dalen. Zie *Compendium ...* blz 622. Onder andere: Waarom

schenkt men dit bloempje op 1 mei?

Herfsttijloos: vanwaar die naam? (tijloos = tijdloos omdat ze buiten de tijd bloeit waarop

bloemen doorgaans bloeien). Uitbreiding: lied *Colchiques dans les prés* (kan ook op een

ander moment aangeleerd worden, bijvoorbeeld in de opmaat of in de muziekles).

Opmerking (ook voor de volgende lessen): vertel over 1 plant wat uitgebreider. Over de andere planten slechts zeer kort iets merkwaardigs over vertellen.

Opdrachten: Eigen tekst of dictee over de narcis (opstel).

Schema met kenmerken van de eenzaadlobbige planten overnemen van het bord.

Tekeningen van enkele planten overnemen van bord of uit boeken of opzoeken op internet (google-afbeeldingen). De namen erbij zetten.

Later in de schilderles: enkele van deze planten schilderen met aquarelverf.

DAG 2: Onderwerp = **De tulp**

Inhoud: Uitgebreide waarneming van de tulp volgens punt 1.1. (volgorde van de onderdelen heeft geen belang). (Later zal dit een rol spelen in de vergelijking van de eenzaadlobbige planten met de tweezaadlobbige planten).
Verschillende tulpen bespreken en tekenen (afbeeldingen tonen en/of bordtekeningen).
Geschiedenis van de tulp. Vanwaar afkomstig? Wanneer in West-Europa ingevoerd en aangeplant? De beurs en de tulpenbollen in de 16e eeuw in Holland (tulpenmanie). De hongerwinter van 1944-1945. Over deze onderwerpen vind je meer op Wikipedia, maar maak daar een levendig en boeiend verhaal van.

Opdrachten: Eigen tekst of dictee over de tulp.
Kenmerken van de tulp overnemen van het bord.
Tekeningen van enkele opvallende tulpen met de namen erbij.
Later in de schilderles: enkele tulpen schilderen met aquarelverf.

DAG 3: Onderwerp = **ui, sjalot, prei, look, gember**

Inhoud: Verschil tussen ui en sjalot: laten doorsnijden, laten proeven. Waarvoor gebruiken we ui, sjalot?
Prei: in de lengte doorsnijden en bekijken. Ook een stengel dwars doorsnijden: de ringen laten zien. Prei kun je héél dun (laten) snijden en tegen een venster plakken (plakt vanzelf) en zo laten drogen. Dit kun je ook met zéér dun gesneden uienringen doen.
Look: hoe ziet een bol look eruit? Hoe noemt men de partjes van de look? (Teentjes). Waarvoor gebruikt men look? Look laten proeven, naderhand de adem laten ruiken. Er bestaan verschillende soorten look: knoflook, daslook, bieslook, kraailook... Look in de geschiedenis en in de volksgebruiken. Look als afweermiddel van vampiers (legende). Zie *Compendium* blz 664.
Gember: hoe ziet gember eruit? Hoe smaakt hij? Waarvoor gebruikt men gember? Gemberbier en de drooglegging van Amerika begin 20e eeuw.

Opdrachten: Eigen tekst of dictee over look.
Waarnemingstekeningen: een stilleven maken met prei, look, bieslook, sjalot, gember, ui en dat (zo nauwkeurig mogelijk) laten tekenen.

DAG 4: Onderwerp = **Gras en riet.**

Inhoud: Gras: hoe groeit gras? Wat gebeurt er als je gras maait? Hoe dikwijls kan je gras maaien? Wie leeft er van gras? Vertellen over runderen (koe, stier, kalf, ree, hert, paard, schaap, lam, geit, ...).
Illustratieve vertelling en filmfragment (?) over prairie en bizon (stampede).
Riet: aan de boord van rivieren. Rietpluimen.
Bamboe: Vertellen over bamboe: landen, dieren (pandabeer, koala – vooral over deze dieren vertellen). Een van de snelst groeiende planten ter wereld. Bamboe als voedsel (bamboescheuten), bamboe als bouw materiaal (huizen, torens, bruggen). Indien mogelijk filmfragment(en) tonen of laten opzoeken op internet.
Uitbreiding: windbestuiving. Grassen en granen zijn windbestuivers. Zo zijn er nog meer planten, zoals bijvoorbeeld de olijf.

Opdrachten: Eigen tekst of dictee over gras en/of riet of bamboe.
Tekenen van een bamboehuis (Google-afbeeldingen). Waar staan zulke huizen?
Dieren die van gras – riet- bamboe leven tekenen.
Opzoeken: hoeveel kg gras eet een koe per dag om 1 liter melk te produceren?
Gebruik van gras als hooi. Gebruik van riet als dakbedekking.
Later op het jaar: maak een warme zetel van versgemaaid gras. Hoe ruikt die?

DAG 5: Onderwerp = **Graan.**

Inhoud: Verschillende graansoorten en waarvoor ze gebruikt worden.
Beschrijving van de verschillende graansoorten. Zo mogelijk met graankorrels in de klas. Gebruik contrasten: stel haver tegenover mais en tegenover gierst en rijst, rogge tegenover gerst en tarwe, tarwe tegenover spelt. Laat de graankorrels (telkens een kleine handvol) kauwen. Spelt kauwt het gemakkelijkst en wordt een soort kauwgom in de mond.
Waarvoor worden granen gebruikt?

Tarwe (en spelt): brood, pasta (harde tarwe = durum), muesli, boulgour, couscous...
maar ook voor de bereiding van lijm.

Haver: havermout, muesli, paardenvoeding

Rogge: roggebrood, pompernikkel, peperkoek

Gerst: mout (ook als zoetmiddel), bier

Gierst: voeding, vogelvoeder

Mais: maiskolf, popcorn, polenta, kippeneten.

Rijst: gekookt, rijstwafels, ronde korrel, lange korrel, rijstmeel als babyvoeding...

Stro: wat is stro? Waarvoor wordt stro gebruikt?

Opdrachten: Brood bakken (kan ook op een ander moment).

Pasta maken (kan ook op een ander moment).

Popcorn maken (kan ook op een ander moment).

Dictee of eigen tekst over granen.

Tekening van de verschillende graansoorten.

DAG 6: Onderwerp = **Palmbomen.**

Inhoud: De kokospalm als eerst bespreken: hij is het meest bekend. Hoe ziet de palm eruit. Hoe ziet zijn vrucht eruit? Een kokosnoot breken: de melk drinken, het vruchtvlees proeven. Wat doet de mens met kokospalm en kokos noten. Waarvoor gebruiken we kokosmelk in de keuken?
De dadelpalm: hoe ziet deze palmboom eruit? Waar groeit hij? Hoe zien de vruchten eruit? De vruchten proeven. Waarvoor gebruiken we de dadels? Bijvoorbeeld in Sirop de Liège (opzoeken op internet).
De palm als sierplant/kamerplant.
De raffiapalm. Wat is raffia? Waarvoor gebruikt men raffia?
De oliepalm. Hoe ziet hij eruit? Vanwaar komt de olie?
De palm in de cultuur: palmpasen (palmzondag – christendom), soekot (jodendom), palmtakken op de vlag van de Verenigde Naties (UNO) Waarom?
Palm in de voeding en ander gebruik: palmharten, kokosvet, palmolie, kokosvezels,
Verdwijnen van oerwoud ten voordele van oliepalm: wat zijn de gevolgen?
Palm in de cultuur: houtsnijwerk, stripverhalen e.a.

Opdrachten: Dictee of eigen tekst over palmbomen.

Tekenen van diverse palmbomen en hun vruchten (naar afbeeldingen of bij voorkeur naar waarneming). Tekenen van een palmpasenstok, van een loofhut.

Een vlechtwerkje maken met raffia

Iets klaarmaken met kokosvet of kokosolie. Een palmhart proeven. Op een kokosmat liggen, stappen, zitten.

DAG 7: Onderwerp = **Banaan en ananas.**

Inhoud: de bananenplant beschrijven. Diverse bananen (als dat mogelijk is) waarnemen, proeven.
Vertellen hoe alle bananen die in onze streken verkocht worden klonen zijn van één soort banaan.
Waar groeien bananen?
Uitbreiding: dierkunde. Apen en bananen.
Uitbreiding: (economische) aardrijkskunde. Zie [http://nl.wikipedia.org/wiki/Banaan_\(vrucht\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Banaan_(vrucht))
De ananasplant beschrijven. Ananas proeven (met en zonder suiker maar ook met zout). De verwerking van ananas (blik). Waar groeit ananas?

Opdrachten: Dictee of eigen tekst over banaan en ananas.

Een proefopstelling maken met de top van een ananas in water en zand om te laten uitgroeien (eerst zien of de topbladeren nog stevig en groen zijn).

Tekeningen van bananen en dieren die er dol op zijn. Tekening van ananas. Ook van ananasblik.

Opzoeken over banaan en ananas: landen, volkeren, dieren, andere planten in de omgeving.

DAG 8: Onderwerp = **Tweezaadlobbige planten.**

Inhoud: Aan de hand van enkele volgroeide planten, zaden, kiemen en bloemen de kenmerken van tweezaadlobbige planten laten herkennen. Het mogen diverse planten zijn.
De roos en de lelie vergelijken: tweezaadlobbige tegenover eenzaadlobbige plant. Bij voorkeur een roos (met stengel en bloem en daarnaast zo mogelijk ook een wortelgestel (rozen in een tuincentrum hebben dit meestal) en een lelie en/of een tulp.
Uitbreiding naar geschiedenis: De Franse koningen gebruikten de lelie als symbool en nog steeds wordt de Franse lelie zeer veel gebruikt als decoratief element. De Engelse koningen (o.a. de Lancasters (witte roos) en de Tudors (rode roos) met Hendrik VIII) gebruikten de roos als symbool. Zie *Compendium* blz. 933.
Zie: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Fleur-de-lys>
en: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Tudorroos>

Opdrachten: De diverse planten en zaden en bloemen tekenen die getoond werden. Dit kan naar waarneming van de betreffende planten of aan de hand van afbeeldingen ervan (bord, boek, internet).
Het schema met de vergelijking tussen roos en tulp (lelie) overnemen van het bord.
De Franse lelie en de Engelse roos tekenen.

DAG 9: Onderwerp = **De roos en het geheim van de roos.**

Inhoud: Enkele rozen (gekweekte uit bloemenwinkel) in de klas brengen. De kelkbladeren aandachtig waarnemen. Wat valt er op? De vijf kelkbladeren zijn verschillend. Het ene kelkblad heeft grote vertakkingen, het andere minder grote, één kelkblad heeft aan één kant vertakkingen. Twee hebben geen vertakkingen. De vijf kelkbladen verschillen ook in grootte. Als men een lijn trekt van groot naar klein kelkblad, ziet men een vijfster. Albertus Magnus (middeleeuwse natuurkundige, magiër, bisschop, ... zie: http://nl.wikipedia.org/wiki/Albertus_Magnus). Van Albertus Magnus (Albert de Grote) komt het volgende gedicht (vertaling van mij):

Quinque sunt fratres	Vijf broeders zijn bijeengeschaard
Duo sunt barbati	Twee zijn met een baard geboren
Duo sine barba nati	Twee zijn echter glad geschoren
Unus e quinque	En één draagt slechts een halve baard.
Non habet barbam utrimque	

Uitbreiding: de legende van de heilige Joris (de roos groeit uit het bloed van de draak).

Zie o.a. http://nl.wikipedia.org/wiki/Diada_de_Sant_Jordi

En:

<http://www.cielen.eu/joris%20georges%20heilige%20rinkkrant%20627%20luc%20cielen.htm>

En: *Compendium* blz 922 ev.

Uitbreiding: rozenwater, rozenbottel.

Opdrachten: Eigen tekst over de legende van Sint-Joris of over Albertus Magnus.
Overschrijven van het gedicht in het Latijn en het Nederlands.
Tekeningen van de roos (waarneming en uit boeken/internet).
Tekening van de roos met de kelkbladen en de vijfster.

DAG 10: Onderwerp = **De rozenfamilie.**

Inhoud: Rozenbottel (eglantier, hondsroos): rozenbottelthee (maken en drinken).
Uitbreiding muziek: Lied *Schoon lieveke, waar waarde gij de eerste meienacht?*
Appel: bloesem laten zien (echt of in boek). Appel dwars doorsnijden: de vijfster zit in het klokhuis met de pitten. Het kroontje op een appel is ook vijfpuntig. Vorm van de appelboom.
Over de appel het meest vertellen. Zie *Compendium* blz. 167 ev.
Peer: bloesem tonen. Kroontje op de peer. Vorm van de perenboom.
Kweeper en mispel: als je die hebt, meebrengen (in de lente onwaarschijnlijk, wél in de herfst).
Pruim: meebrengen indien mogelijk.
Kers: meebrengen.
Perzik: meebrengen indien mogelijk.
Abrikoos: meebrengen indien mogelijk.

Amandel: meebrengen: in de harde schil, zonder de schil, gepeld (ontdaan van het bruine vliesje).

Braambes: meebrengen indien mogelijk.

Sleedoorn: bloesem in begin van de lente: een van de eerste lentebloeiers. Sleedoornsiroop.

Framboos: vind je desnoods in diepvries in supermarkt.

Aardbei: tegenwoordig het hele jaar door te vinden.

De planten, maar vooral de vruchten laten waarnemen, beschrijven.

Opdrachten: Alle beschikbare vruchten en bladen en/of planten laten tekenen met de naam erbij. De andere vruchten opzoeken en overtekenen met de naam erbij.

DAG 11: Onderwerp = **De kruisbloemenfamilie.**

Inhoud: Laten zien waarom deze plantenfamilie zo heet: de 4 kroonblaadjes vormen een kruis.
Herderstasje: vind je in de lente langs wegen en weiden. De jonge zaadjes (groene tasjes) kun je eten.
Tuinkers: zaaien en na enkele dagen eten.
Waterkers: kopen in de winkel en proeven.
Radijs: ofwel kopen en proeven ofwel zaaien en na 2 à 3 weken eten. Zaaien kan in de klas in een bak of buiten in de tuin.
Rucola: kopen en proeven.
Judaspenning: bloeit in de lente met paarse bloemen. In de herfst komen er zaaddozen in de vorm van muntstukken (penningen). Vertellen over de naam.
Mosterdzaad: een zakje zaad kopen en laten proeven. Mosterd maken kan ook. Zie o.a. <http://www.kookse.tv/recept/mosterd-maken/>
Witte kool: wittekool fijnsnijden en opeten. Vertellen hoe zuurkool gemaakt wordt. Zie o.a. <http://www.24kitchen.nl/news/nieuws/food/zelf-zuurkool-maken>
Rode kool: rode kool raspen, mengen met wat citroensap. Proeven.
Mierikswortel: vers in sommige supermarkten te koop. Laten raspen (de ogen gaan tranen, adembenemend). Er bestaat ook mierikswortelpasta in kleine potjes.
Koolrabi: kun je eten zoals een appel.
Chinese kool: om sla van te maken.
Savooi (groene kool): de binnenste bladen kun je als sla eten.
Spruitjes: een plant tonen. Ieder kind een spruitje laten proeven
Bloemkool: aandachtig bekijken: het zijn allemaal bloemknoppen.
Broccoli: in water zetten en laten doorgroeien. Soms lukt het om de bloemetjes te laten opengaan.
Raap: eeuwenlang het basisvoedsel voor de mensen in onze streken. Later vervangen door aardappelen. Nu nog gebruikt in stoofpotjes.
Boerenkool: mooie gekrulde bladen. Lekker gefrituurd (eerst in diepvriezer laten bevriezen, dan bevroren in heet frietvet dompelen – best niet in de klas doen, maar buiten). Opeten met wat zout erop (knapperig zoals chips).

Opdrachten: De verschillende planten (bloemen, zaden) overtekenen naar waarneming of uit boeken/internet. De namen erbij schrijven.

DAG 12: Onderwerp = **De schermbloemenfamilie.**

Inhoud: Vanuit de waarneming uitleggen waarom de plantenfamilie zo heet.
Berenklauw: kleine berenklauw groeit overal langs wegen. De grote berenklauw is een moerasplant, maar komt sinds enkele jaren overal voor. Vertel over de brandwonden die veroorzaakt worden door de grote berenklauw.
Wortel (peen): worteltjes laten zien die doorgegroeid zijn en in bloem staan. Een ander worteltje laten eten.
Zevenblad: bloeit in het voorjaar overal langs wegen. Waarom die naam?
Selder: groene selder, witte selder, knolselder: laten zien en proeven. Let op: sommige mensen zijn allergisch voor selder (en schermbloemige planten).

Maggikruid (lavas of doorlevende selder): laten proeven. Vertellen over de naam. Maggiblokjes of maggipotje – te koop in Albert Heyn en in Nederlandse winkels - meebrengen en laten proeven.

Anijs: laten proeven.

Dille: veel gebruikt bij visbereidingen. Laten proeven. In Duitsland worden de fijne blaadjes gebruikt in komkommersla.

Venkel: venkelknol, venkelzaad, venkelblad: alles laten zien en laten proeven.

Distel: enkele distels (verschillende) in de klas halen. Laten voelen. Het melkwitte sap laten zien.

Engelwortel: lijkt op berenklauw maar is zachter van blad. Aartsengelwortel wordt gekonfijt (= groene stukjes in mengeling van gekonfijt fruit): meebrengen en laten proeven.

Peterselie: platte peterselie en krulpeterselie. Laten zien en proeven. Peterseliewortel raspen en eten.

Kervel: bekijken en zo mogelijk kervelsoep maken of laten maken.

Komijn: gebruikt in komijnkaas. Stukje laten proeven.

Opdrachten: De verschillende planten tekenen en de namen erbij schrijven.

DAG 13: Onderwerp = Een bloemenfamilie naar keuze. Bijvoorbeeld **de composietenfamilie**.

Inhoud: Laten zien en vertellen waarom deze planten composieten heten.

Paardenbloem: wortel, bladeren, bloem, zaadpluis tonen. Molsla.

Margriet: tonen.

Madeliefje: tonen.

Cichorei: volledige plant tonen met wortel, bladeren en bloemen. Over het gebruik vertellen: witloof, cichorei.

Sla (latuw, laitue): tonen van diverse salades (eikenbladsla, kropsla, ijsbergsla...)

Zonnebloem: tonen (indien mogelijk). Gebruik van de zonnebloempitten: vogelvoeder, zonnebloempitten in keuken en bakkerij, gezouten zonnebloempitten in Rusland, Griekenland, Turkije als snack.

Opdrachten: De verschillende planten tekenen en de namen erbij schrijven.

DAG 14: Onderwerp = Een bloemenfamilie naar keuze. Bijvoorbeeld **de nachtschadefamilie**.

Inhoud: Uitleggen waarom deze planten die naam hebben.

Zie: <http://de.wikipedia.org/wiki/Nachtschatten>

Zwarte nachtschade: groeit overal op velden tussen graan, mais enz. en op braakliggende grond.

De vruchten zijn zwarte bolletjes. Giftig.

Tomaat: heeft de typische geur van de nachtschaden. Verschillende tomatenplanten bekijken, ruiken, proeven.

Aardappel: de hele plant tonen en/of enkele aardappelen. Vertellen over de coloradokever en hoe vroeger schoolkinderen deze kevers van de planten moesten plukken.

Aubergine: tonen, proeven.

Paprika: rode, gele, groene paprika: tonen, proeven

Lampionplantje (physalis): indien mogelijk kopen, tonen, proeven

Tabak: indien mogelijk tabaksbladeren tonen. Vertellen over de kweek van tabak met mogelijk

bezoek aan tabaksmuseum in Wervik. Zie: <http://www.nationaaltabaksmuseum.be>

Het gebruik van tabak (ook als plantenbeschermingsmiddel, ook door imkers). De schadelijke werking van tabak.

Chilipeper: meebrengen, laten proeven (voorzichtig, vooral de zadjes zijn zeer scherp van smaak).

Opdrachten: De verschillende planten tekenen en de namen erbij schrijven.

DAG 15: Onderwerp = Een bloemenfamilie naar keuze. Bijvoorbeeld **de lipbloemenfamilie**

Inhoud: Waarom heten deze planten zo? Laten zien.

Munt, pepermunt, witte munt, watermunt enz. : tonen, ruiken, proeven (muntthee). Vertellen over de belangrijke rol van muntthee bij islamieten.

Tijm: tonen, ruiken, proeven. Gebruik (gebraad, hoestbonbons...).

Salie: tonen, ruiken, proeven. Gebruik (keuken, hoestbonbons...).

Lavendel: tonen, ruiken, proeven. Gebruik (keuken, parfum, geurzakjes...).

Bonenkruid: tonen, ruiken, proeven. Gebruik (keuken).

Rozemarijn: tonen, ruiken, proeven. Gebruik (barbecue, gebraad...).

Majoraan (oregano): tonen, ruiken, proeven. Gebruik (pizza, pastasaus...).

Citroenmelisse: tonen, ruiken, proeven. Gebruik (thee, verzorging...).

Brandnetel: tonen, voelen. Vertellen over de waarde van brandnetel in de natuur. Over het gebruiken van brandnetels. Brandnetelsoep.

Dovenetel: witte en gele dovenetel. Vertellen over de waarde ervan als bodembedekker.

Uitbreiding aardrijkskunde: Frankrijk en de Provence

Uitbreiding dierkunde: bijen, hommels...

Opdrachten: De verschillende planten tekenen en de namen erbij schrijven.

De andere onderwerpen van plantkunde (bv. andere plantenfamilies, bomen en struiken) kunnen later als leesteksten of als verhaal in een taalperiode aan bod komen.